

Kolaboranci Stalina i Hitlera

30.11.2007

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Dodatek historyczny IPN

Nasz Dziennik 6/2007

Kolaboranci Stalina i Hitlera

Plakat propagandowy z okresu sojuszu Stalina z Hitlerem

W comiesięcznym cyklu „Naszego Dziennika” prezentujemy dorobek badawczy Instytutu Pamięci Narodowej ukazany dotąd 5 numerów: „Złotych Wykrywców” (29.06.2007), „Zagłada Kresów” (27.07.2007), „Instalowanie systemu komunistycznego” (31.08.2007), „Drogi inteligencji w PRL” (28.09.2007) i „Zbrodnie komunistów – pamiętajmy” (26.10.2007). Ostatni w tym roku tematami z dziejów Polski lat 1939-1956 będzie Polskie Państwo Podziemne.

Temat numer dodatku traktuje o wojennej kolaboracji z wrogiem. Z jednej strony mamy prosowiecką postawę części środowiska intelektualnego w Polsce, z drugiej – przykład współpracy z hitlerowskimi Niemcami (szasachowej) walki z komunistami w Europie. Obok przypadków straszy narodowej pokazujemy też heroiczne umiarkowanie Cichoty.

Polscy pisarze sowieccy we Lwowie

Dr Marek Klecel

Już w kilka miesięcy po wybuchu wojny w zwyciężym przez Sowiecie Lwowie organizuje się grupa pisarzy komunistycznych, w której związanym wcześniej z Komunistyczną Partią Polski, skupie leninowskich intelektualistów i dziennikarzy, którzy nie tylko przyjmują władzę sowiecką jak własną, ale wstają jej wyznacznikami jako wyzwolicieli na polskich Kresach Wschodnich.

Do przyjaciół Moskali

19 listopada 1939 r. pisarze skupieni wokół gazety „Czerwony Sztandar” wydają oświadczenie: „Pisarze polscy witają zjednoczoną Ukrainę”. Chodzi oczywiście o przypisanie podległej przez Sowiecie części polskich Kresów do Ukrainy sowieckiej pod kierunkiem ZSRR. „Fakt ten – stwierdzano w oświadczeniu – oznacza nową erę w rozwoju zarówno społeczno-politycznym, jak i kulturalnym byłej Ukrainy Zachodniej. Z chwilą gdy naręły skutecznie podtrzymane bariery nienawiści narodowościowej, kultura ziem byłej Ukrainy Zachodniej ma możliwość rozwijać się w myśli sowieckiego hasła braterstwa narodów. Pisarze i artyści bez względu na swoją narodowość mają przed sobą szlaki podroży wielkiej sztuki socjalistycznej, sztuki szczera służącej kulturalnym i moralnym ideałom ludzkości”. Oświadczenie to podpisał m.in.: Władysław Borowski, Jerzy Borowski, Tadeusz Boy-Żeleński, Stanisław Jerzy Lec, Leon Pasternak, Elżbieta Szemplińska, Aleksander Wit, Adam Wazyk. To będzie główny trzon i program przyszłego Związku Pisarzy Sowieckich Ukrainy pod kierunkiem Wandy Wasiliewskiej i Jerzego Borowskiego.

Prosowiecka w istocie działalność tej grupy, mimo rozmaitych reperacji ze strony władz, którym byli poddawani także niektórzy jej członkowie, nie skończyła się po wybuchu wojny niemiecko-sowieckiej w 1941 roku. Stała się ona ciałkiem władzy komunistycznej wprowadzonej przez Rosjan na powojenną Polskę w latach 40. i 50. Okazała się prawdziwą katedrą nowych kadr komunistycznych dla Polski, organizatorką, propagandą i ideologią, otwartym stanowiskiem opinii publicznej. Była grupą odpowiedzialną za wprowadzenie totalitarnej domniemaj w polskiej kulturze i sztuce tzw. socrealizmu, który szowinizował od 1948 do 1963 roku. Nie darmo pismo, w którym wykawano nowy kształt sowieckiej Polski, nazywało się „Kadry”, a w jego skład wchodził ludźmi znani już ze Lwowa: Wazyk, Lec, Mieczysław Jasur, Julian Przybosi, Jan Kott, Adolf Rudnicki, Julian Strykowski, a także Stefan Żółkiewski, Adam Schaff, Kazimierz Brandys.

Dokończenie na s. 11

Pliki do pobrania

[Kolaboranci Stalina i Hitlera - „Nasz Dziennik”, 6/2007 \(6\) \(pdf, 1.47 MB\)](#)